

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Barbary Pořízkové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **S. N.**, zastoupené Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7, Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 10. 2007, č. j. OAM-1-704/VL-07-02-2007, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 12. 2008, č. j. 60 Az 102/2007 - 54,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 8. 10. 2007, č. j. OAM-1-704/VL-07-02-2007, jímž jí nebyla podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělena mezinárodní ochrana.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ust. § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Ve včas podané kasační stížnosti napadla stěžovatelka shora uvedený rozsudek krajského soudu z důvodů obsažených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatelka namítá, že se krajský soud nevypořádal se všemi skutečnostmi, které jsou jednak součástí správního spisu a jednak vyšly najevo v rámci řízení před soudem, tedy nesprávně posoudil právní otázky související s podmínkami udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud se podle stěžovatelky zejména nevypořádal s podanou žalobou, když správní orgán vůbec nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), čímž porušil ust. § 3 téhož zákona. Stěžovatelka uvádí, že správní orgán jí jakožto žadatelce o mezinárodní ochranu nevycházel podle možností vstříc, čímž porušil povinnost danou mu ust. § 4 správního řádu. Při hodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí nepřihlédl pečlivě ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co stěžovatelka jako účastnice řízení uvedla, čímž porušil povinnost danou ust. § 50 odst. 4 správního řádu, a nesprávně tak posoudil její žádost o mezinárodní ochranu. Podle názoru stěžovatelky správní orgán neuvedl v dostatečné míře důvody výroku svého rozhodnutí, podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, jak ukládá ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Správní orgán ve svém rozhodnutí rovněž neuvedl, jak se vypořádal s návrhy a námitkami stěžovatelky a jejím vyjádřením k podkladům rozhodnutí a tak došlo opětovně k porušení ust. § 68 odst. 3 správního řádu. Stěžovatelka dále namítá, že jak krajský soud, tak správní orgán se v rámci přezkoumání předcházejícího řízení omezily pouze na přezkoumání důvodů vylučujících udělení mezinárodní ochrany dle ust. § 12 zákona o azylu a uvedení obecných a ničím nepodložených konstatování. Podle stěžovatelky jsou však v jejím případě splněny zákonné podmínky pro udělení azylu, či minimálně doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu. Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že správní orgán a následně i krajský soud se v jejím případě zabývaly pouze tím, že důvodem její žádosti byla toliko obecná nespokojenost se stavem společnosti na Ukrajině, zejména pak fyzické napadení stěžovatelky a její dcery pracovníkem ostrahy banky a dále nespokojenost s postupem policie, která ač byla přivolána na místo incidentu, uzavřela věc tak, že stěžovatelka byla napadena neznámou osobou a tím jí mělo být znemožněno podat žalobu k soudu. Následně krajský soud ve svém výroku popisuje, jak jí neznámé osoby vyhrožovaly s tím,

že se neobrátila na kompetentní orgán Ukrajiny. Stěžovatelka považuje takové posouzení její žádosti za zcela nesprávné, neboť Ukrajina není země, kde by byla ze strany současného režimu dodržována lidská práva. Stěžovatelka uvádí, že kdyby se vrátila na Ukrajinu, tak by byla opět pronásledována soukromými osobami, jak k tomu docházelo již dříve, a takovéto jednání těchto osob by bylo tolerováno státními orgány země jejího původu, tak jako v jiných případech na Ukrajině. Tuto skutečnost při podání žádosti podrobně popisovala, avšak správní orgán k jejím tvrzením dostatečně nepřihlédl. Podle stěžovatelky správní orgán nesprávně vyhodnotil její žádost, neboť je přesvědčena, že v jejím případě jsou splněny zákonem stanovené podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, neboť ve své vlasti by byla ona i její dcera v případě návratu pronásledována. Dále vytýká krajskému soudu, že se řádným způsobem nevypořádal s důvody, které uvedla pro udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, když nezkoumal, zda Ukrajina je státem, který splňuje podmínky definice bezpečné země původu. Stěžovatelka v této souvislosti zmiňuje, že se krajský soud také vůbec nevypořádal s definicí pronásledování tak, jak je upravena v § 2 odst. 7 zákona o azylu, a ani ve svém rozhodnutí neuvedl, proč tak učinil, čímž své rozhodnutí učinil z uvedených důvodů nepřezkoumatelné. Na základě výše uvedeného navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Po zvážení obsahu kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že ji nelze považovat ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. za přijatelnou, tj. za podstatně přesahující vlastní zájmy stěžovatelky.

Vzhledem ke skutečnosti, že kasační stížnost stěžovatelky je z převážné části tvořena selektovanými citacemi relevantních právních předpisů a spíše než konkrétní námitky obsahuje vyjádření obecného nesouhlasu stěžovatelky s napadeným rozhodnutím krajského soudu a správního orgánu, považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné uvést následující.

Jednou ze zvláštních náležitostí kasační stížnosti dle ust. § 106 odst. 1 s. ř. s. je i označení důvodů, pro něž stěžovatel napadá rozhodnutí krajského soudu - tzv. stížních bodů. Stížní bod musí zpravidla zahrnovat jak skutkové, tak právní důvody, pro něž stěžovatel považuje rozhodnutí soudu za nezákonné. Důvody uvedené v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. jsou však jen obecnými kategoriemi, které musí stěžovatel v kasační stížnosti naplnit konkrétním a jedinečným obsahem, tedy vylíčit, k jakým konkrétním vadám došlo podle jeho názoru v řízení před správním orgánem či před soudem, jakými blíže určenými vadami trpí podle něj rozhodnutí soudu, v čem přesně spatřuje stěžovatel nesprávné posouzení právní otázky soudem apod. (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 9/2006 - 41, www.nssoud.cz, či rozsudek ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, publikovaný pod č. 113/2004 Sb. NSS). Pouhá paragrafová či slovní citace některého zákonného ustanovení jako stížní bod neobstojí a je pro soud irelevantní. Je jistě možné učinit takový odkaz součástí stížního bodu; musí být ovšem doplněn konkrétním tvrzením vypovídajícím o konkrétní situaci, námitce či postoji stěžovatelky, což se v projednávané věci v případě odkazu na porušení shora citovaných ust. § 2, § 3, § 4, § 50 odst. 4 a § 68 odst. 3 správního řádu nestalo.

Protože stěžovatelka nikterak svá tvrzení blíže nekonkretizovala, Nejvyšší správní soud se těmito jejími tvrzeními nezabýval, neboť se nejedná o stížní body.

Zásadní stížní námitka stěžovatelky spočívá v tom, že tato je přesvědčena, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, případně přinejmenším doplňkové ochrany dle ust. § 14a téhož zákona.

Tvrzení stěžovatelky o jejím pronásledování ze strany neznámých osob na Ukrajině (fyzický útok pracovníka úvěrové společnosti a následné vyhrožování stěžovatelce), a nemožnosti návratu do vlasti z důvodu obavy z opakovaného pronásledování ze strany těchto osob, spojené mimo jiné s její nespokojeností se situací v zemi jejího původu, však nelze chápat jako tvrzení odůvodněného strachu z pronásledování ve smyslu ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, ani jako vážnou újmu ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu. V dané věci se jedná o otázky spojené s problematikou týkající se jednání soukromých osob, s nimiž se již Nejvyšší správní soud ve své dosavadní rozhodovací činnosti dostatečně vypořádal, a pro bližší rozbor lze poukázat např. na rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60, rozsudek ze dne 28. 2. 2005, č. j. 2 Azs 13/2005 - 69, a dále na rozsudek ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, všechny dostupné na www.nssoud.cz. Také otázky míry aprobace takového jednání státními orgány v zemi původu žadatelů o azyl již byly judikaturou bohatě řešeny (viz např. rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, či rozsudek ze dne 19. 10. 2005, č. j. 3 Azs 428/2004 - 83, taktéž na www.nssoud.cz). K otázce irelevantnosti problémů se soukromými osobami z hlediska udělení doplňkové ochrany se Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, www.nssoud.cz.

Nutností pokusit se efektivně využít všech reálně dostupných prostředků k dosažení ochrany svých práv u státních orgánů země původu stěžovatelky se pak zabýval Nejvyšší správní soud kupříkladu v rozsudku ze dne 22. 10. 2003, č. j. 4 Azs 14/2003 - 48, nebo v rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, oba na www.nssoud.cz. Tato judikatura dopadá i na případ stěžovatelky, která těchto prostředků nevyužila a na příslušné kompetentní orgány státu se, pokud jde o tvrzené pronásledování ze strany neznámých soukromých osob, neobrátila. Ostatně v průběhu správního řízení v této souvislosti uvedla, že na státní orgány se neobrátila, nemělo to smysl (viz protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 18. 9. 2007, dokončený dne 21. 9. 2007, na č. l. 21 správního spisu).

Pokud stěžovatelka dále vytýká krajskému soudu, že se řádným způsobem nevypořádal s důvody, které uvedla pro udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, když nezkoumal, zda Ukrajina je státem, který splňuje podmínky definice bezpečné země původu, je zřejmé, že stěžovatelka zcela opomněla zásadu dispoziční, kterou je správní soudnictví plně ovládáno. V souladu s touto zásadou je na stěžovatelce jako žalobkyni, zda proti rozhodnutí správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují její práva nebo povinnosti, bude brojit žalobou u soudu či nikoliv; je na ní, aby v případě, kdy se bude domáhat ochrany svých práv žalobou u soudu, v této žalobě jasně vymezila, které výroky správního rozhodnutí napadá, a v žalobních bodech pak specifikovala, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (ust. § 71 s. ř. s.)

Vzhledem ke skutečnosti, že krajský soud je podle ust. § 75 odst. 2 s. ř. s. při přezkoumávání rozhodnutí správních orgánů vázán jak co do rozsahu napadených výroků rozhodnutí, tak i žalobními body, a jestliže tedy žalobkyně – stěžovatelka – v žalobě ani jiném podání krajskému soudu neuvedla, jak to učinila až v kasační stížnosti, svou argumentaci ohledně vypořádání se s důvody, které uvedla pro udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu a tam uvedené definice bezpečné země původu, krajský soud nepochybil, když tyto skutečnosti nezkoumal (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Azs 26/2003 - 57, www.nssoud.cz).

K námitce stěžovatelky, že se krajský soud nevypořádal s definicí pronásledování tak, jak je upravena v ust. § 2 odst. 7 zákona o azylu, a ani ve svém rozhodnutí neuvedl, proč tak učinil, čímž své rozhodnutí učinil z uvedených důvodů nepřezkoumatelné, považuje Nejvyšší správní soud za nezbytné uvést následující.

Nepřezkoumatelností rozhodnutí spočívající v nedostatku důvodů se zdejší soud již zabýval například ve svém rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 - 51, publikovaném pod č. 638/2005 Sb. NSS, nebo v rozsudku ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, www.nssoud.cz. Na pozadí výše uvedeného nebylo kasační stížností napadené rozhodnutí krajského soudu shledáno nepřezkoumatelným, neboť krajský soud v rozsahu daném tvrzením stěžovatelky a jejími žalobními námitkami, které nutno říci byly velice kusé, poněkud obecné a nikterak se nedotýkaly odůvodnění rozhodnutí správního orgánu ve vztahu k definici pronásledování obsažené v ust. § 2 odst. 7 zákona o azylu, posoudil, a to shodně jako správní orgán, že stěžovatelka neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12 zákona o azylu. Stěžovatelčin nesouhlas s odůvodněním rozhodnutí krajského soudu ve vztahu k definici pronásledování podle ust. § 2 odst. 7 zákona o azylu je tedy spíše než námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí krajského soudu výrazem opomenutí výše predestřené zásady dispoziční, kterou je správní soudnictví plně ovládáno. S ohledem na to, co již bylo řečeno ve vztahu k této zásadě výše, konstatuje Nejvyšší správní soud, že v situaci, kdy žalobkyně – stěžovatelka – v žalobě ani v jiném podání krajskému soudu tyto své výtky neuvedla, a učinila tak až v kasační stížnosti, krajský soud nepochybil, když tyto skutečnosti nezkoumal.

Ze shora uvedeného vyplývá, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

S ohledem na výše uvedené shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, a proto ji podle ust. § 104a s. ř. s. odmítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Zástupce stěžovatelky Mgr. Farid Alizey požádal v podání ze dne 30. 3. 2009, aby mu byla v souladu s ust. § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, přiznána náhrada nákladů řízení ve výši 4800 Kč. Protože zástupce stěžovatelky je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen daň), požádal, aby byla k přiznané odměně připočtena i příslušná částka odpovídající dani, kterou je povinen z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Zástupce stěžovatelky tedy požádal o přiznání náhrady nákladů řízení v celkové výši 5712 Kč.

Nejvyšší správní soud však zástupci stěžovatelky náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť ta by mohla být přiznána toliko ustanovenému zástupci stěžovatelky ve smyslu ust. § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Zástupce stěžovatelky však takovýmto ustanoveným zástupcem není, neboť nedisponuje příslušným usnesením krajského soudu opravňujícím ho k zastupování stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti. Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 11. 2008, č. j. 60 Az 102/2007 - 45, jímž byl Mgr. Farid Alizey ustanoven zástupcem pro žalobkyni (stěžovatelku) pro řízení o žalobě podané proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 10. 2007, č. j. OAM-1-704/VL-07-02-2007, se ve světle nálezů Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. II. ÚS 16/07, <http://nalus.usoud.cz>, vztahuje toliko na uvedené žalobní řízení a nikoliv na řízení o kasační stížnosti před zdejším soudem. Ostatně skutečnost, že v soudním spise je založena plná moc ze dne 22. 4. 2009 udělená tomuto advokátovi pro zastupování stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti, pak tento závěr potvrzuje (viz č. l. 107 soudního spisu).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. června 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu